

Derfor ser Venstre frem til et positivt udvalgsarbejde.

Lene Espersen (KF):

Fremskridtspartiet fremsætter her et lovforslag til afvikling af det monopol, som DLR hidtil har haft på realkreditbelåning. Baggrunden for den hidtidige monopolstilling har været et ønske om en forsigtig udlånspolitik baseret på et indgående kendskab til erhvervet. Der er imidlertid en lang række ulemper ved bevarelse af den nuværende struktur.

En monopolsituation er set fra Det Konservative Folkepartis synspunkt altid uheldig, idet mangel på konkurrence uvægerligt vil medføre en højere omkostningsstruktur på udlånssiden end i en situation med flere udbydere af lån, hvad enten det gælder en delvis eller fuldstændig finansiering fra et realkreditinstituts side.

Som det fremhæves i bemærkningerne til lovforslaget, har monopolstillingen ligeledes uheldige konsekvenser for lånekonverteringer.

Det Konservative Folkeparti er positivt indstillet over for lovforslaget, idet vi ønsker øget konkurrence, således at finansieringsmulighederne forbedres også for dette erhverv.

Imidlertid synes vi, at konsekvenserne skal undersøges grundigere. Man kan nemlig ikke udelukke, at en afvikling fra én dag til en anden vil få meget uheldige konsekvenser bl.a. for låntagere i DLR, idet en status som afviklingsinstitut vil få uheldige indlånsningseffekter for DLR's obligationer. Det bør derfor undersøges, hvorledes DLR kan overgå til at blive et aktivt almindeligt realkreditinstitut eller indbefattet i et andet, således at den uhensigtsmæssighed imødegås.

Det Konservative Folkeparti ønsker ligeledes, før monopolsituationen brydes, at få undersøgt omfanget og effekten af en liberalisering for de dele af landdistrikterne, hvor det traditionelt har været svært at opnå realkreditfinansiering.

Vi har således nogle spørgsmål, som vi gerne vil have undersøgt under udvalgsarbejdet, men grundlæggende er vi positivt indstillet over for lovforslaget.

Kristen Touborg (SF):

Lovforslaget her er bemærkelsesværdigt enkelt og kortfattet. Det består kun af to elementer: § 2 i DLR-loven, som omhandler eneret til belåning af landbrugsejendomme i intervallet 45-70 pct. af ejendommens værdi, foreslås ophævet, og så er der et ikrafttrædelsestidspunkt. Det er alt.

Umiddelbart forekommer det som en overkommelig opgave at tage stilling til det, men når man ser nærmere på sagen, virker det mere kompliceret end som så.

Jeg vil her redegøre for SF's vurdering af, hvad vi ser af fordele og ulemper ved at gennemføre Fremskridtspartiets forslag.

Vi er overordnet set enige med forslagsstillerne i, at monopol til private virksomheder og organisationer generelt er en uskik, idet den manglende konkurrence sædvanligvis indebærer, at kunderne kommer til at betale en unødvendig høj pris for de varer og tjenesteydelser, de modtager fra sådanne virksomheder. Men med et monopol som DLR er det imidlertid ikke nok at betragte det overordnet, her er det rent nødvendigt at vurdere samtlige konsekvenser af en eventuel ophævelse af eneretten.

DLR har ret til at give lån op til 70 pct. af landbrugsejendommenes værdi inkl. løsøreværdien, hvad der jo i realiteten betyder 100 pct. af den faste ejendomsværdi for helårslandbrug. Denne lånegrænse vil næppe kunne fastholdes, såfremt monopolet ophæves, dels fordi andre erhverv har et maksimum på 60 pct., dels fordi den øgede konkurrence under landbrugsmæssige højkonjunkturer kan indebære lånetilbud, som reelt ligger over 100 pct. af ejendomsværdien. Når der så efterfølgende bliver lavkonjunkturer, øges risikoen for tvangsauktioner væsentligt.

DLR har fulgt en forsigtig udlånspolitik under højkonjunkturer, hvilket også kan aflæses af de forholdsvis begrænsede tab, DLR har haft igennem tiden. DLR har evnet at føre en afbalanceret udlånspolitik også under lavkonjunkturer, og derfor har landbruget ikke haft de samme problemer med finansiering som øvrige erhverv og privatpersoner, der ønsker at etablere sig eller bosætte sig i landdistrikterne.

En enhedsprioritering øger risikoen for, at landbruget også rammes af denne nedprioritering.

En helhedsprioritering vil give lavere låneomkostninger, hævdes det, og det er korrekt i alt fald for de helt store landbrug med en ejendomsværdi på over 10 mio. kr. Men det forholder sig altså noget anderledes med almindelige familiebrug på op til 4 mio. kr. i ejendomsværdi. Det kan man se af en rapport, som landboforeningerne har lavet, og her konkluderes det, at det altså ikke er dyrere at låne i DLR, end det er i øvrige institutter, når man snakker om almindelige landbrug.